

Lausunto

23.11.2022

VN/21891/2022
VN/21891/2022-PLM-286

Jakelu

PLM; lausunto; Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Ulkoministeriö on pyytänyt puolustusministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle Pohjois-Atlantin sopimuksen sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi. Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Pohjois-Atlantin sopimuksen sellaisena kuin se on muutettuna liittymispöytäkirjoilla sekä Pohjois-Atlantin liiton, kansallisten edustajien ja kansainvälisen henkilöstön asemasta tehdyn sopimuksen.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan. Lausunto on koko hallinnonalan yhteinen.

Puolustusministeriö pitää hallituksen esitysluonnosta Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kannalta merkittävänä. Esityksessä selostetaan oikeudellisen arvioinnin lisäksi Naton toimintaa, Suomen osallistumista Naton päätöksentekoon ja Suomen kantojen valmistelua. Puolustusministeriö on osallistunut hallituksen esitysluonnoksen valmisteluun. Puolustusministeriöllä on kuitenkin joitakin tarkennusehdotuksia esitysluonnoksen perusteluihin.

2.2.4 Naton nopean toiminnan joukot

On erittäin epätodennäköistä, että Suomi ehtisi osallistua NRF:n kärkijoukkoon (VJTF). Nopean toiminnan joukkojen nimi, rakenne ja toimintaperiaate muuttuvat merkittävästi uuden joukkomallin myötä. Muutos tapahtuu kesällä 2024. VJTF vuonna 2023 on suunniteltu. Sen vuoksi puolustusministeriö ehdottaa, että jakson kahta viimeistä kappaletta (s. 17) tarkennettaisiin seuraavasti.

- - -

Suomi on osallistunut Naton nopean toiminnan joukkojen valmiusvuoroihin vuodesta 2012 alkaen. Osallistuminen Naton nopean toiminnan joukkojen koulutus-, harjoitus- ja evaluointi-toimintaan on ollut tärkeä osa Suomen puolustuskyvyn ja puolustusvoimien suorituskykyjen kehittämistä. Suomen ilmoittamat joukot ovat olleet osa NRF:n täydentävää FFG-joukkokokonaisuutta. Kumppanimaiden osallistuminen on aina

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

luonteeltaan täydentävää, eikä Suomen joukkoja ole asetettu korkeaan valmiuteen EU-taisteluosastojen tavoin. (poistetaan: *On todennäköistä, että Naton jäsenenä Suomen odotetaan osallistuvan myös NRF:n kärkijoukkoon (VJTF) sekä IFFG-joukkokokonaisuuteen sekä näiden joukkojen koulutus- ja harjoitusyhteistyöhön.*) Käynnissä oleva Naton joukkorakenteen uudistus tulee vaikuttamaan myös nopean toiminnan joukkoihin. Naton jäsenenä Suomi tulee osallistumaan tähän työhön. (lisätään: *Suomen odotetaan nimeävän joukkojaan Naton uuden joukkomallin kategorioihin sekä todennäköisesti myös osallistuvan liittokunnan uuteen nopean toiminnan joukkoon.*)

4.3.5 Aluevalvonta

Hallituksen esityksen luonnoksen jakson 4.3.5 jälkimmäisessä kappaleessa (s. 31) viitataan aluevalvontalain 24 d §:ään. Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 193/2022 vp) ehdotetaan muutettavaksi edellä mainittua aluevalvontalain 24 d §:ää johtuen yhteistoiminnan ja muun kansainvälisen toiminnan lisäämisestä lainsäädäntöön. Puolustusministeriö ehdottaa harkittavaksi, että tämä mainittaisiin jaksossa 4.3.5 esimerkiksi seuraavasti.

4.3.5 Aluevalvonta

Valtion täysivaltaisuuden kuuluu sen alueellinen koskemattomuus. Suomen alueellisen koskemattomuuden valvonnasta ja turvaamisesta eli aluevalvonnasta säädetään aluevalvontalaissa (755/2000). Aluevalvontalaissa säädetään myös Suomen alueelle tulon ja siellä oleskelun edellytyksistä, lupamenettelyistä, alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuvista viranomaisista sekä viranomaisten tehtävistä ja toimivallasta.

Aluevalvontalain 24 d §:ssä säädetään aluevalvontaviranomaisten kansainvälisestä yhteistyöstä. Tuen pyytämisestä toisen valtion sotilasviranomaiselta aluevalvontaa varten säädetään kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetussa laissa ja puolustusvoimista annetussa laissa. (lisätään: *Eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä laiksi kansainvälisen avun antamista ja pyytämistä koskevasta päätöksenteosta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 193/2022 vp) ehdotetaan muutettavaksi aluevalvontalain 24 d §:ää johtuen yhteistoiminnan ja muun kansainvälisen toiminnan lisäämisestä lainsäädäntöön.*)

7.2 Taloudelliset vaikutukset

Puolustusministeriö esittää, että taloudellisia vaikutuksia koskevaa jaksoa 7.2 täydennettäisiin Naton turvallisuusinvestointiohjelmaa koskien seuraavasti (s. 39).

Jäsenvaltiot osallistuvat yhteisrahoituksen eri osa-alueisiin oman bruttokansantuloosuuteen (BKTL) pohjautuvalla jako-osuudella heti liittymisen hyväksymisestä lähtien. Naton budjetointia hallitaan toimielimillä, joissa jäsenvaltioilla on edustajansa. Näin varmistetaan jäsenvaltioiden yhteinen päätös rahoituksen jakautumisesta jäsenvaltioiden kesken. Suomelle liittymisneuvotteluissa 4.7.2022 vahvistettu maksuosuus on Naton tuottamissa laskelmissa 0,9057 % Naton yhteisrahoituksesta vuoden 2024 loppuun asti. Yhteisesti rahoitettava budjetti koostuu siviilibudjetista (Civil Budget), sotilasbudjetista (Military Budget) sekä turvallisuusinvestointiohjelmasta (NATO Security Investment Programme, (lisätään: *NSIP*)). (lisätään: *NSIP eroaa yhteisrahoitteisista budjeteista siten, että sillä rahoitetaan jäsenmaihin kohdistuvia investointeja, joista myös Suomelle voidaan myöntää rahoitusta*). Suomen valtion talousarviossa Naton siviilibudjetti maksetaan ulkoministeriön päaluokan momentilta 24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet. Mikäli Suomi liittyy Natoon 1.1.2023 lähtien arvioidaan Suomen maksuosuuksien Naton yhteisrahoitukseen olevan yhteensä noin 27,4 miljoonaa euroa (siviilibudjetti 4,2 miljoonaa euroa, sotilasbudjetti 20,8 miljoonaa

euroa ja investointiohjelma 2,4 miljoonaa euroa) vuonna 2023. Maksusuudet sisältävät Naton sääntöjen mukaisesti myös osuuden vuoden 2024 yhteisrahoituksesta. (lisätään: *Naton ilmoittama investointiohjelman rahoitus vuoden 2023 osalta ei vastaa Suomelle asetettua 0,9057 %, sillä lopullinen rahoitus perustuu Suomen osallistumisesta eri projektien rahoitukseen. Tulevina vuosina Suomen maksuosuus NSIP budjetista tulee kasvamaan, kunnes se saavuttaa Suomelle annetun prosenttiosuuden.*)

Madridin huippukokouksessa kesäkuussa 2022 Naton jäsenvaltiot tekivät päätöksen kasvattaa Naton yhteisrahoitteisia budjetteja, mikä sitoo myös Suomea jäsenyyden myötä ja tulee nostamaan vuosittaisia maksuosuuksia. Kansallisten puolustusbudjettien ja Naton yhteisrahoitteisten budjettien tulee olla oikeassa suhteessa turvallisuusympäristön muutoksiin.

- - - - -

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnoksesta.

Kansliapäällikkö

Esa Pulkkinen

Hallitusneuvos

Minnamaria Nurminen

Liitteet

-

Jakelu

UM Ulkoministeriö

Tiedoksi

PLM RO Resurssipoliittinen osasto, Raimo Jyväsjärvi
 PLM RO Henkilöstöyksikkö, Antti Korkala
 PLM HO Hallintopoliittinen osasto, Teemu Penttilä
 PLM HO Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö, Hanna Nordström
 PLM HO Turvallisuusyksikkö, Kai Knape
 PLM HO Talousyksikkö, Kristiina Olsson
 PLM PO Puolustuspoliittinen osasto, Janne Kuusela
 PLM PO Kansallisen puolustuksen yksikkö, Sami Nurmi
 PLM PO Puolustusyhteistyöyksikkö, Otto Saxén
 PLM PO Puolustusyhteistyöyksikkö, Anna Korhola
 Pääesikunta
 PE oikeudellinen osasto
 PLM Ministeriön johto, Janne Torvinen
 PLM PO Nato-toimisto, Karoliina Honkanen

VN/21891/2022-PLM-286

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: